

Nr 361.

Av herr **Bäcklund**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 50, angående försvarsväsendets ordnande.

I Kungl. Maj:ts proposition, nr 50, angående försvarsväsendets ordnande, är antalet elever i vardera av underofficersskolans båda årskurser beräknat till 96. Det vill emellertid synas som om detta antal icke motsvarar behovet, därest den föreslagna vidarebefordringen till officer och reservofficer kommer till stånd i önskvärd omfattning. Behovet pr år av furirer med underofficersexamen torde kunna beräknas på följande sätt:

Antalet underofficersbeställningar på stat i den nya härordningen är fixerat till 966, vari då ingår 50 förvaltarebeställningar. Beräknas underofficerarnas genomsnittliga tjänstetid i underofficersbefattning till 25 år, vilket skulle innebära, att befordran till underofficer vinnes efter omkring 8 års tjänst i manskapsgrad, lär avgången av underofficerare på aktiv stat per år uppgå till i genomsnitt 38, och om oförutsedda avgångar medräknas minst 40. Antagligt är väl dessutom att omkring 5 övergår till reservstat, varigenom antalet befodringsfall för år inom hela armén skulle bli 45.

I propositionen angives antalet underofficerare i reserven, som årligen skola nyanställas, till 80. I denna siffra äro icke de pensionsavgångna underofficerarna inräknade. Med hänsyn till det ringa antal förtidsavgångna underofficerare, som tidigare tagit anställning i reserven, torde antalet av *i reserven utnämnda* böra beräknas till lägst 70.

Av det ovan anförda framgår, att det beräknade antalet elever i underofficersskolan icke skulle räcka ens för rekryteringen av underofficerare på stat och i reserven. I försvarsrevisionens betänkande (sid. 380) förordas dock, att för underlättandet av manskapsrekryteringen samt underbefällets civilanställning flera elever än som erfordras för underofficersrekryteringen, böra beordras till underofficersskolan. Enligt nuvarande ordning lär antalet elever i samtliga underofficersskolorna växla mellan 140 och 150.

Det synes dock vara angeläget, att elevantalet i den nya underofficersskolan icke beräknas uteslutande med föreliggande behov för underofficersrekryteringen som utgångspunkt. Med hänsyn till den långa praktiska tjänst, som den personal, vilken avlagt examen i den föreslagna skolan, har bakom sig, och till den avsevärt förbättrade utbildning i alla avseenden, som i propositionen föreslås för denna personal, synas de bli särdeles väl skickade för reservofficersbefattningarna, varför åtminstone hälften av de 125 reservofficerare, som årligen skola anställas, böra uttagas bland dem, som utgått ur ledet. Det

bör alltså räknas med att minst 60 äro erforderliga för vidarebefordring till reservofficer.

Slutligen synes det tänkbart, att åtminstone 2 på 100 av de årligen anställda volontärerna, som i propositionen beräknats uppgå till 1,100, skola visa sig lämpliga för befordran till officer på stat, varför man skulle kunna antaga, att minst 22 sådana befordringsfall för året ligga inom möjligheternas gräns. Chefen för generalstaben har för övrigt i sitt yttrande över de framlagda förslagen nämnt siffran 20, under förutsättning att eleverna i krigsskolan uppginge till 75. Nu har emellertid departementschefen angivit elevantalet i krigsskolan till 80.

Behovet för år av personal med underofficersexamen skulle sålunda bliva:

för befordran till underofficer på stat	45
» » » reservunderofficer	70
» » » reservofficer	60
» » » officer på stat	22
	Summa 197

Av det ovan anförda framgår alltså, att antalet elever i underofficersskolan är för lågt beräknat redan med hänsyn till behovet. Det bör härvid också uppmärksammas, att den ovan fixerade siffran, 197, snarare är för låg än för hög. Det kan mycket väl hända, att behovet blir än större.

Men då dessutom enligt propositionen endast en tredjedel av furirskåren varje år kan kommenderas till underofficersskolan, skulle detta innebära, att kommenderingen, under förutsättning att den i huvudsak kommer att ske i tur och ordning bland de äldre furirerna, inträffar först mycket sent, under det att propositionen kommenderingen synbarligen som regel är avsedd att ske redan vid 5. tjänsteårets början, vilket också är nödvändigt för att möjliggöra vidarebefordring till officer på stat innan alltför hög levnadsålder uppnåtts. Skulle emellertid beslutet i fråga falla så, att kommenderingen till skolan ovillkorligen skall inträffa året efter det, den förberedande underofficersskolan genomgått, och elevantalet i skolan därtill blir så begränsat, som det föreslås, kan detta få nog så tråkiga konsekvenser. Man har nämligen grundad anledning antaga, att då nu underofficersskolan blir väsentligt förbättrad, samtliga furirer skola eftersträva att få genomgå densamma. Om emellertid vid ett normalinfanteriregemente exempelvis endast högst tre av tolv furirer, som samma år genomgått den förberedande underofficersskolan — de tre alltså, som erhållit de högsta betygen — bliva kommenderade till underofficersskolan, och de övriga nio icke kunna komma i fråga nästkommande år, enär då de tre bästa ur sista kontingenten vid den förberedande skolan bliva kommenderade, är det mer än troligt att dessa nio taga avsked redan efter fjärde tjänsteårets slut. De ha ju inga som helst utsikter att nå underofficersbefordran på stat eller i reserven, mycket mindre annan befordran. En del rekapitulera möjligen för att efter sex års tjänst uppbära avskedspremie, men då denna rekapitulation skulle omfatta två år, blir det säkerligen icke så många. De flesta föredraga nog att ju förr dess hellre söka omplantera sig till civil verksamhet. På så sätt skulle

brist uppstå på äldre underbefäl. Rekapitulanterna efter fulla fyra års tjänst skulle huvudsakligen bliva sådana, som få genomgå underofficersskolan, och dessa bliva desslikes antagligen befordrade till underofficerare strax efter avlagd examen i nämnda skola, åtminstone om reservunderofficersbefattningarna bliva tillsatta i full utsträckning för varje år. Inom kort tid skulle sålunda furirskåren i tjänst vid truppförbandet komma att till övervägande delen bestå av furirer, som tjäna på sitt fjärde år. Därest omsättningen inom kåren bleve så stor, är det fara värt, att kåren icke kan hållas fulltalig åtminstone i tider av goda konjunkturen på den allmänna arbetsmarknaden.

Furirskårens sammansättning vid exempelvis ett normalinfanteriregemente skulle med säkerhet inom några få år bliva ungefär denna:

Personal i 4. tjänsteåret	26
» » 5. »	5 (3 vid und.offskolan) I. årskursen.
» » 6. »	5 (3 » ») II. »
» » 7. »	1 (1 » off.elevkursen)
Summa 37	

Beräknar man däremot att en sjättedel av furirskåren varje år kommenderas till underofficersskolan — vid ett normalinfanteriregemente alltså 6 elever till varje årskurs — kan furirskårens sammansättning bliva ungefär följande, under förutsättning dock att även äldre underbefäl kunna komma i fråga för kommanderingen till skolan:

T j ä n s t e å r	Antal	Komm-nderade till			Avgång vid tjänste- årets slut
		und.offsk.		Off.elev- kursen	
		I. å.	II. å.		
3—4	12	—	—	—	4 avsked.
4—5	8	2	—	—	
5—6	8	—	2	—	2 avsked. m. prem. 1 reservofficer
6—7	5	4	—	1	1 off. på stat. 1 underofficer
7—8	4	—	4	—	1 reservofficer 2 reservund.off.
Summa	37	6	6	1	6 avsked. 6 befordr.

Eller också denna:

3—4	6	—	—	—	
4—5	6	2	—	—	
5—6	6	—	2	—	1 reservofficer
6—7	5	—	—	1	
7—8	4	—	—	—	1 officer på stat
8—9	4	2	—	—	
9—10	4	2	2	—	1 underofficer
10—11	2	—	2	—	1 reservofficer 2 reservunderoff.
Summa	37	6	6	1	6 befordrade.

Det är uppenbart, att antalet elever i underofficersskolan måste ökas även för att möjliggöra en normal och önskvärd rekrytering av furirskåren. Likaså är det nödvändigt, trots denna ökning, att endast en tredjedel av underofficersskolans elever består av sådana, som kommenderats dit i omedelbar följd på den förberedande underofficersskolan. Särskilt begåvade och för officersbefordran lämpliga böra sålunda beredas tillfälle att så fort som möjligt få genomgå underofficersskolan, under det att skolan i övrigt sammansättes av äldre underbefäl, därest det vid truppförbandet finnes sådana.

Det kan häremot invändas, att de kunskaper, som inhämtats i den förberedande underofficersskolan skulle kunna utplånas ur minnet under de 5—6 år som förgå, innan eleven i sämsta fall kan kommenderas till underofficersskolan, men denna invändning kan icke tillmätas alltför stor betydelse. Det bör ligga i vederbörandes intresse, därest de verkligen vilja komma framåt, att underhålla och förkovra de inhämtade kunskaperna, och möjligheterna härför ökas i hög grad genom att de beredas möjlighet att uppnå ett pensum i stort sett motsvarande tredje klassens i allmänhet läroverk. I synnerhet i fråga om språkstudier kunna de på egen hand med den lagda grunden avsevärt förkovra sig under den mellanliggande tiden. Goda tillfällen härtill synas också yppa sig under vinterhalvåret, då ingen annan trupp än underbefälsskolorna finnes sammandragen vid truppförbanden.

Beräknas antalet elever i underofficersskolans första årskurs utgöra ungefär en sjättedel av furirstaterna på trupp vid vederbörliga truppförband, skulle antalet elever bli 205, fördelat på truppförband och truppslag enligt följande tabell:

T r u p p f ö r b a n d	Antal stater	Antal elever	S u m m a
14 normalinfanterireg.	37	6	84
Svea livgarde	61	10	10
Kronobergs reg:te	55	9	9
Norrbottns reg:te	37	6	6
Västerbottns reg:te	34	6	6
Gotlands infanterikår	23	4	4 = 119
3 kavallerireg:ten	23	4	12
Norrlands dragonreg:te	28	5	5 = 17
4 fördelningsart:reg.	39	6	24
Gotlands artillerikår	15	2	2
Norrbottns art.kår	14	2	2
Arméart.reg:tet	39	6	6
Luftvärnsart.reg:tet	23	4	4
Bodens art.reg:te	39	6	6 = 44
Fortifikationen	70	12	12
Trängen	52	9	9
Intendenturkåren	22	4	4
Summa	—	—	205

Elevantalet skulle alltså komma att överstiga det ovan lågt beräknade behovet av personal med underofficersexamen med 8, men även om underbefälet beredes en god förutbildning i de lägre skolorna, kan man räkna med att ungefär detta antal blir nödvändigt för att täcka antalet underkända i den första årskursen. Det ovan beräknade elevantalet förefaller alltså vara det lägsta, som kan komma i fråga, och bör höjas i den mån detta, med hänsyn till tjänstens behöriga skötande vid truppförbanden, är möjligt.

Då elevantalet så väsentligt höjes, lär det bliva nödvändigt, att varje årskurs organiseras på två kompanier, måhända lämpligen ett för eleverna från infanteriet och ett för eleverna från specialvapnen. Det är också antagligt att förläggningen av skolorna icke kan ordnas enbart vid Upplands regemente, varför tillgängligt utrymme vid Svea artilleriregemente även bör tagas i anspråk.

I propositionen nämnes intet om huruvida också de volontärer, som årligen antagas vid flygvapnet, skola beredas tillfälle att i samma ordning, som vid armén är fallet, genomgå underofficersskolan. Om så är avsikten, lära omkring fyra elever kunna beräknas från flygvapnet.

Den ovan föreslagna väsentliga utökningen av underofficersskolan torde också komma att påkalla en kaderökning inom furirsgraden, men denna synes icke nödvändigtvis behöva få en omfattning, som fullt motsvarar den föreslagna höjningen av elevantalet vid skolan. För bestridande av furirs tjänst vid truppförbanden kan nämligen i stor utsträckning tagas i anspråk sådant underbefäl, som avlagt furirsexamen och befordrats till furir i regementet. Redan nu finnas 136 furirer i regementet (kåren) inom hela armén, och motsvarande siffra för den begränsade organisationen skulle alltså utgöra 81. Det är dock självfallet, att denna siffra kommer att stiga, då exempelvis vid ett normalinfanteriregemente högst 12, och möjligen endast 6, av omkring 30 furirsutbildade varje år kunna beredas anställning som furir på stat. Vid ett normalinfanteriregemente och med detta i storlek jämförligt truppförband torde det alltså icke möta några svårigheter att varje år rekrytera ända till 5 furirer över stat (för underofficersskolans utökning skulle krävas endast 3), varigenom behovet av furirsutbildat underbefäl under sommarrekrytskolan, då för övrigt endast sex äro kommenderade till underofficersskolan, säkerställes. Behovet av korpralsutbildade minskas icke genom dessa överstatsbefordringar, alldenstund antalet volontärer är 37, varav minst 30 kunna beräknas nå fram till korpralsexamen. Behovet av korpraler — alltså sådana som ha icke bara kompetensen utan också graden — kan också säkerställas genom överstatsbefordran. För vårgruppens utbildning skulle sex furirer mindre än som i propositionen förutsattes stå till förfogande, men i stället disponeras hela kontingenten från furirskolan för utbildningsarbetet vid de bägge beväringsskryt-kompanierna förutom det ovan beräknade antalet furirer över stat, minst fyra furirer på stat samt två officersaspiranter med furirs grad. Vid infanteriet synes någon kaderökning alltså icke erforderlig.

Något annorlunda ställer det sig vid de specialvapnen, där beväringsskryt-skolorna taga sin början i april månad. Men även här synes det ökade antalet kommenderingar till underofficersskolan kunna täckas genom befordringar i

regementet. Antalet elever i furirskolan kan nämligen genom det stora antal volontärer, som är beräknat, hållas väsentligt högre än vid infanteriet, proportionerligt sett, varigenom vinnes, att också antalet av dem, som kunna befordras i regemente, ökas. Någon svårighet för dessa truppförband att anställa ända till 8 à 10 furirer i regementet synes icke föreligga.

I detta sammanhang må anföras, att om det visar sig omöjligt att inom hela armén rekrytera ett hundratal furirer i regementet, så äro utsikterna att få erforderligt antal instruktörer genom kaderökning i furirsgraden ej nämnvärt större, ty avlöningsskillnaden utgör dock endast 120 kronor för år. Denna obetydliga avlöningshöjning kan icke tänkas komma att spela någon nämnvärd roll i detta sammanhang, synnerligast som furirer i regementet i övrigt kunna beredas enahanda förmåner som furirer på stat.

Kaderökningen i furirsgraden synes alltså kunna begränsas till de truppförband, där antalet furirer, beordrade utom regementet, satts särskilt lågt, och först och främst då till de truppförband, för vilka nämnda antal nedsatts från fjolårets försvarsproposition. Vid kavalleriregementena beräknades i 1924 års försvarsproposition 4 furirer beordrade utom regementet, men antalet är nu nedsatt till 2 vid vardera. Likaså har en sänkning gjorts vid arméartilleriregementet från 6 till 4.

Den erforderliga kaderökningen skulle sålunda bliva:

vid Gotlands infanterikår	2 stater
» Livregementets dragoner	2 »
» Livregementets husarer	2 »
» Skånska kavalleriregementet	2 »
» Norrlands dragonregemente	3 »
» Arméartilleriregementet	2 »
» Luftvärnsartilleriregementet	1 stat
» Intendenturkåren	2 stater
	<hr/>
	Summa 16 stater

Det kan synas som om befordringen till furirer över stat skulle kunna förtycka kommenderingen till den förberedande skolan, så att denna skulle inträffa först i femte tjänsteåret i stället för i fjärde, varigenom möjligheterna för de dugligaste att nå officersbefordran skulle försvåras. Detta blir nog också oundgängligt till viss del, men vidarebefordringsaspiranterna kunna beredas möjlighet att tidigare än de övriga komma till den förberedande underofficersskolan genom förtursbefordran. Vid ett normalinfanteriregemente kan alltså, under förutsättning att avgången för året bland furirerna blir så ringa som 6, till furirer på stat befordras 4 furirer i regementet samt de 2 bästa ur den senaste furirsskolan. Dessa kommenderas därpå till den förberedande skolan. Tillvägagångssättet kommer alltså att höja tjänste- och levnadsåldern endast för dem, som i mindre grad motsvara de fordringar, som komma att ställas på vidarebefordringsaspiranterna, och fördenskull måste begränsa sina framtidsvyer till underofficers- och reservofficersbefordringarna. En sådan

tjänsteåldershöjning synes icke innebära några olägenheter. Detta må gälla som regel, varifrån undantag givetvis kunna göras, därest någon visar sig lämplig för vidarebefordran till officer bland den kategori, som ett år senare genomgått den förberedande underofficersskolan. På så sätt erhålles en dubbel gallring, dels i furirsskolan, dels också i den förberedande underofficersskolan, vilket bör vara ägnat att höja elevernas arbetsintensitet i de bägge skolorna. Något absolut hinder för den, som först i 8. och 9. tjänsteåret genomgår underofficersskolan, att bliva kommenderad till officerselevskolan, synes icke heller böra resas, om han väl fyller kvalifikationsfordringarna. Han skulle dock kunna avlägga officersexamen vid 28 levnadsår, om han anställts vid 17 års ålder.

För att de beräkningar, som ovan gjorts, skola kunna gå i uppfyllelse är det emellertid nödvändigt, att utbildningen i allmänbildande ämnen i de lägre manskapsskolorna bedrivs planmässigt, och att erforderlig tid anslås för detta ändamål. En god undervisning i allmänbildande ämnen i dessa skolor är också nödvändig dels för att öka möjligheterna till civilianställning för den stora procent av eleverna, som måste avgå redan efter tre års tjänst, dels också för att korpralerna skola kunna göra sig gällande som instruktörer, och i övrigt motsvara de fordringar i moraliskt avseende, som måste ställas på dem i egenskap av befäl. De av personalrepresentanterna vid utredningen av frågan uppgjorda utbildningsplanerna synas vara i hög grad ägnade att befordra detta önskemål, varför de i huvudsak böra vinna tillämpning. Härigenom vinnes också, att utbildningsplanerna för den förberedande underofficersskolan samt underofficersskolan icke bliva överlastade med allmänbildande ämnen, varjämte möjligheterna att uppnå skolans mål underlättas. Personalrepresentanterna hade för sina utbildningsplaner i dessa ämnen räknat med att 27,7 % av hela utbildningstiden skulle kunna anslås till undervisning i humaniora, och antalet effektiva utbildningsveckor för samtliga de lägre manskapsskolorna hade av dem satts till 80. Enligt propositionen skulle emellertid 86 effektiva utbildningsveckor stå till förfogande, trots förkortningen av furirsskolan. Det vill alltså synas som om det mål personalrepresentanterna uppsatt för undervisningen i allmänbildande ämnen vid de lägre manskapsskolorna skulle kunna uppnås utan att utbildningen i militära ämnen därför behöver åsidosättas.

För att nå bästa möjliga resultat vid utbildningen i de lägre manskapsskolorna, synnerligast i fråga om allmänbildande ämnen, bör ytterlig omsorg ägnas åt lärarvalet.

På underofficersskolans stat torde böra uppföras ytterligare två kompanichefer, sex avdelningschefer, två kompaniadjutanter samt timplärare till erforderligt antal. Kompani- och avdelningscheferna erhålla med avstående av sin avlöning vid regementet arvoden till lönerna motsvarande belopp. Med hänsyn till de, i relation till 1914 års härordning stora befälskadrer, som äro beräknade vid truppförbanden, torde dock någon lönesuccession icke behöva ifrågakomma vid de truppförband, varur ovannämnda personal utgår.

Kostnadsökningarna för underofficersskolans utvidgning skulle sålunda bliva:

2 kompaniadjutanter, pensionerade underofficerare, arvoden	4,260: —
Timlärare till erforderligt antal	42,000: —
	Summa kronor 46,260: —

Kostnaderna för kaderökningen i furirsgraden bliva, högt räknat: 16.1,800: — = 28,800: — kronor.

I anslutning till de ovan anförda synpunkterna får jag alltså hemställa, att riksdagen måtte besluta

dels att antalet elever i vardera av underofficersskolans båda årskurser må beräknas till minst 205, av vilken anledning personalen å skolans stat må ökas med

2 kompanichefer, kaptener

2 kompaniadjutanter, pensionerade underofficerare

6 avdelningschefer, subalternofficerare, samt

timlärare till erforderligt antal, detta dock utan att lönesuccessionen efter ur den ur truppförbanden beordrade personalen kommer till stånd;

dels att en kaderökning inom furirsgraden göres, varvid uppföres:

vid Gotlands infanterikår	ytterligare	2	stater
» Livregementets dragoner	»	2	»
» Livregementets husarer	»	2	»
» Skånska kavalleriregementet	»	2	»
» Norrlands dragonregemente	»	3	»
» Arméartilleriregementet	»	2	»
» Luftvärnsartilleriregementet	»	1	stat
» Intendenturkåren	»	2	stater

utöver i Kungl. Maj:ts proposition nr 50 beräknat antal;

dels att eleverna i underofficersskolans första årskurs till en tredjedel må utgöras av sådana, som i omedelbar följd på den förberedande underofficersskolan kommenderats till genomgående av underofficersskolan, men i övrigt av äldre underbefäl i den mån, sådant finnes vid truppförbanden;

dels att det behov av furirsutbildat underbefäl vid truppförbanden, som kan uppstå genom ökningen av elevantalet i underofficersskolan, må fyllas genom befordran till furir i regementet (kåren);

dels ock att timantalet för undervisning i allmänbildande ämnen i de lägre manskapsskolorna, rekrytkorprals- och furirsskolorna, må uppgå till 27,7 % av hela antalet utbildningstimmar för nämnda skolor.

Stockholm den 21 mars 1925.

Helge Bäcklund.